

Dnr KS 2019/590

§ 35 Svar på motion från William Friström (V) om gör Haninge till en fristadskommun

Sammanfattning

William Friström (V) föreslår i rubricerad motion att Haninge kommun blir en fristadskommun.

Migrationsverkets definition av fristad åt förföljda konstnärer är att ”Kommuner eller regioner som vill bidra till att värna om yttrandefriheten, kan erbjuda författare, bildkonstnärer, musiker, dramatiker, journalister och andra professionella konstnärer som lever under hot i sina hemländer, en fristad under två år.”.

Motionen har remitterats till kultur- och demokratinämnden som i sitt yttrande skriver att kommunen aktivt arbetar för att stödja yttrandefriheten och den konstnärliga friheten genom kommunens kulturpolitiska program 2015-2025. Programmet stödjer sig på internationella, nationella och regionala dokument som hävdar mänskliga rättigheter och att alla människor ska ha rätt till delaktighet i kulturlivet på lika villkor.

Nämnden beskriver att kommuner eller regioner kan erbjuda professionella konstnärer som lever under hot i sina hemländer en fristad under två år genom ett fristadsprogram som administreras av ICORN (International Cities of Refuge Network) – en medlemsorganisation för städer, kommuner, regioner som arbetar för yttrandefrihet med stöd av Statens kulturråd och Migrationsverket. Det finns idag 24 fristäder i Sverige som är medlemmar i ICORN. I Stockholmsregionen är det enbart Stockholms stad som är fristadskommun. Region Stockholm har inte någon stödjande funktion gentemot kommuner i regionen så som Region Skåne och Västra Götalandsregionen har.

ICORN:s fristadsprogram kan liknas vid ett konstnärligt residensprogram – ett skattefritt, tvåårigt stipendium – men vid urvalet är det viktigaste kriteriet behovet hos konstnären att utöva sitt konstnärskap säkert och fritt. En fristad ska ge arbetsro och möjlighet att bygga upp nätverk och sociala kontakter.

Förutom att tillhandhålla boende och stipendium ska kommunen utse en fristadskordinator som stödjer personen att få hjälp att verka som fri konstnär. Oftast är det kulturnämnder som ansvarar för detta och gärna i samarbete med andra parter i kommunen – till exempel om konstnären har med sig familj som har behov av skola och barnomsorg. Fristadskommunen behöver med andra ord ekonomi som täcker kostnader för stipendium, boende, resor, visum och koordinatorstjänst. Stipendiesumman är fastställd av ICORN.

Kultur- och demokratinämnden ser positivt på att Haninge kommun blir en fristadskommun men skriver samtidigt att engagemanget måste vägas mot det ekonomiska ansvar som åligger kommunen. Kostnader som är förenade med att fullfölja åtagande som fristadskommun måste garanteras den nämnd som i så fall skulle ansvara för en sådan överenskommelse.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit del av kultur- och demokratinämndens yttrande och delar nämndens ståndpunkt att yttrandefrihet och konstnärlig frihet är viktiga principer.

Nämnden beskriver att det är förenat med kostnader och administration att delta i ICORN:s fristadsprogram och att erbjuda fristad för en konstnär. Stockholmsregionen erbjuder inte någon stödfunktion på det sätt som vissa andra regioner gör, vilket ställer högre krav på kommunen.

Nämnden skriver också i sitt yttrande att engagemanget måste vägas mot det ekonomiska ansvar som åligger kommunen och att den nämnd som får ansvaret behöver tilldelas medel.

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att medel för detta inte ryms inom kultur- och demokratinämndens budget.

Trots att motionens intention ligger i linje med det Kulturpolitiska programmet och grundläggande demokratiska principer som yttrandefrihet och konstnärlig frihet föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen mot bakgrund av ovan avslås.

Underlag för beslut

- Motionen
- Kultur- och demokratinämndens yttrande

Överläggningar i kommunstyrelsen

Åsa Bååth (V) yrkar bifall till motionen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut - kommunalrådsberedningens förslag samt Vänsterpartiets yrkande om bifall till motionen. Ordföranden ställer de två förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Reservationer

Åsa Bååth (V) reserverar sig mot beslutet.

Överläggningar i kommunfullmäktige

Marina Seinegård (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

William Friström (V) yrkar bifall till motionen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunstyrelsens samt Vänsterpartiets yrkande om bifall till motionen. Ordföranden ställer de två förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen avslås.

Reservationer

Samuel Skånberg, William Friström, Sevim Celepli och Margareta Jonsson - samtliga (V) - reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För kännedom: motionären, KDN